

Příloha k protokolu o SZZ č.....
Vysoká škola: PF JU Čes.Budějovice
Katedra: anglistiky
Datum odevzdání posudku diplomové práce:
21.5.2010

Diplomant: Jana Bartozsová

Aprobace: ČJ-AJ/ZŠ

Recenzent*)
Vedoucí*) diplomové práce
PhDr.Marie Ernestová

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Pořadí členů geografických víceslovných pojmenování (téma)

Česky psaná práce (79 stran) se zabývá pořadím vlastních a obecných jmen ve složených zeměpisných názvech a věnuje pozornost nejčastějším chybám, ke kterým v této oblasti dochází u českých mluvčích. Kromě toho, zda obecné jméno předchází před vlastním či naopak, se diplomantka zaměřuje také na užívání členů v zeměpisných názvech. Soustřeďuje se na často se vyskytující zeměpisné názvy, které našla v autentických textech turistických průvodců a učebnic zeměpisu. Ty konfrontuje s anglickými texty psanými českými autory a na tomto základě odhaluje nejčastější chyby, kterých se čeští uživatelé angličtiny dopouštějí.

Autorka vychází z definice *geonyma*, jak ho uvádí *Terminologický slovník zeměměřičství a katastru nemovitostí*.

V kapitole 2 se věnuje jmenným frázím a apoziciálním spojením obecně a nakonec geonymům obsahujícím přístavek, atributivní modifikaci a určitost podle lexikální struktury i podle významových kategorií. V popisu syntaktické struktury jako takové se diplomantka opírá o teoretické zdroje (Dušková, Huddleston a Pullum a Quirk), které do určité míry srovnává navzájem, přičemž ponechává v českém textu původní anglické odborné termíny a zároveň zmiňuje, který typ je pro zeměpisné názvy relevantní.

Podkapitola 2.3 je pak samostatně věnována struktuře zeměpisných názvů a konstatuje, že geonyma jsou tvořena buďto

- těsným přístavkovým spojením dvou substantiv nebo
- přívlastkovou modifikací

Přínosné je, že autorka uvádí, kdy je možné pouze jediné označení, kdy lze jedno z apozitiv vypustit a kdy existuje dvojí možnost, tj. těsné apoziciální spojení vedle apozice vyjádřené předložkovou vazbou.

Další podkapitola je věnována užívání členů u zeměpisných názvů. V tomto ohledu dělí typy geonym podle lexikologické struktury v souladu s dělením Langendonckovým a podle sémantických kategorií v souladu s dělením Quirkovým. Podle *formy* rozlišuje jména monomorfemní, rozvíta příponou, určitým členem nebo jménem obecným a konstatuje, že určitý člen mívají místa vykazující menší míru lidské organizovanosti a vlivu, např. regiony, z nichž se dodatečně vyvinuly státy. S konstatováním, že forma a význam se v této klasifikaci prolínají, lze jediné souhlasit.

Pokud jde o dělení podle významu, autorka uvádí jména s nulovým členem (kontinenty, země, státy, okresy, kraje, správní obvody, města, obce, jezera, hory a jména skládající se jak ze jmen vlastních, tak obecných) a jména s určitým členem (jména s plurálovou formou, souostroví, horská pásma; řeky, moře, oceány, průlivy a pobřežní útvary; veřejné instituce a zařízení). Autorka dochází k závěru, že člen určitý se vyskytuje jako modifikátor jednoduchého substantiva (*the Pentagon*), substantiva s premodifikací (*the National Gallery*), substantiva s postmodifikací (*the District of Columbia*) a při vynechání jednoho apozitiva: *the Mermaid (Theatre)*, *the Atlantic (Ocean)*.

Kapitola 3 uvádí přehled možných forem zeměpisných názvů s příklady v kategoriích: apoziční spojení dvou substantiv, modifikované substantivum a jednoslovný název.

Kapitola 4 třídí zeměpisné názvy z hlediska významu na

- názvy obydlených sídel (iokonyma) a
- názvy míst neurčených k obývání (anoikonyma), které dělí na
 - a) hydronyma, tj. pomístní názvy související s vodou
 - b) oronyma, tj. pomístní názvy pro vertikální členění zemského povrchu
 - c) agronyma, tj. pomístní názvy pro hospodářsky využívané plochy
 - d) hodonyma, tj. názvy pro komunikace (cesty, silnice, mosty, letiště, přístavy, apod.) a
 - e) choronyma, tj. další názvy pro přirozené i uměle vzniklé územní celky jako jsou pouště, světadíly, země, regiony, národní parky, apod.

Kapitola 5 (s.25-75) je věnována pořadí jednotlivých konstituentů ve všech typech iokonym i anoikonym formou tabulek s podrobným komentářem. V tabulkách je zároveň zohledněn český úzus v pojmenovávání lokalit. Jde tedy o podrobnou a velmi zajímavou konfrontační studii.

Kapitola 6 rozebírá nejčastější chyby českých uživatelů pokud jde o řazení konstituentů v zeměpisných názvech.

V textu jsou některé neopravené písařské a pravopisné chyby i několik věcných omylů:
Anotace: Chybí koncovka ... textů anglických mluvčích, a porovnává je... ; stejná chyba je na str. 2

Slovo else (S.7) je adverbium (viz MacMillan English Dictionary for advanced Learners, 2002, s.450).

S. 12 the Borough of Wimbledon

S. 11 do příkladu *picture of John* měl být doplněn determinátor

S. 13 Dvě juxtaponovaná **substantia**... .. **substantium**...

Na s. 16 u názvů dálnic je konstatováno, že na východě USA nemají nikdy člen (US 1). Řekla bych, že to je zřejmě v duchu pravidla „jestliže je základní číslovka v postpozici, nemá jméno před ní předcházející člen“. Pak by tedy anomální bylo spíše používání členů u dálnic v Británii (the A 1).

Na s. 18 *the Mall* a *the Strand* bych neřadila mezi 'výjimky'. Uvádíte je mezi jmény s formou VJ+OJ. Jsou to názvy jednoslovné, obecné a označují něco, co vyjadřuje původní funkci toho místa.

Na s. 19 je *the Kattegat* mylně zařazen mezi 'moře a oceány', protože jde o mořský průliv. Chaoticky působí příklady označené jako 'pobřežní útvary', protože vedle mysů, zálivů a úžin obsahují též jednotlivé ostrovy. Podobně *the Panama Canal*, *the Suez Canal*, *the Erie Canal* jsou uměle vytvořené průplavy, a přesto je autorka uvádí pod hlavičkou 'průlivy'. *Bosphorus* je naopak mořský průliv.

S. 26 *Spojené státy* píšeme s malým 's'. Stejná chyba se vyskytuje i na s. 48 a 57.

S. 27 *the Landmark Loondon*

S.28 ... názvy obsahující...

S. 29 *Vyjadřují ji* ...

S. 33 ... objeví více členů...

S. 34 ... jsou také bez členu...

S. 36 *Povýšení svatého Kříže*

S. 37 ... jméno může být dále rozvíjeno...

S. 38 ... teemple...

S. 40 *The Royal National Throat, Nose & Ear Hospital*

S. 42 ... jména křerá jsou mnohdy dále ...

S. 44 Proč jsou v tabulce pod hlavičkou 'moře' uvedeny Perský a Mexický záliv když na stejné straně je zálivům věnována samostatná tabulka?

S. 47 *Pikes Peak*

S. 49 *V jejíšinou se použití konkrétních OJ ... objevují také se bez členu, ...*

S. 52 *Savoiské Alpy*

S. 53 *The Glockner Group, The Goldberg Group*

S. 56 *dále* namísto 'dale'

S. 59 ... její třeba při překladu ...

S. 60 *Spojené království* píšeme s malým 'k'. ... názvy dálnic, které obshují čísla...

S. 63 ... mnohdy se jde setkat... (country, republic, state)

S. 64 *the Cooperati ve Republic of Guyana*

S. 68 *the Diocese of Pittsburhg*

S. 72 ... u těch názvu, které mají v českém a anglickém jazyce...

Není důvodem používání členu určitého u názvů *the Mall* a *the Strand* (s. 60) spíše to, že jde o jména obecná?

S. 74 Rozhodně bych doporučovala ponechat názvy náměstí v genitivu.

V přehledu použitých zkratk nejsou uvedeny 'sh'a 'nsh'. Na s. 2 je tvrzení, že k excerpování zeměpisných názvů bylo použito i učebnic zeměpisu. Tyto nejsou uvedeny v přehledu použité literatury, právě tak nejsou uvedeny anglické texty českých autorů, jejichž rozbořením diplomantka dospěla k nejfrenventovanějším českým chybám.

Výše uvedené neopravené chyby poněkud kazí dojem z předkládané práce. Bohužel dosti chyb se vyskytuje i v anglickém resumé. Např. chybějí členy: *the meaning of geographic name...*, ... *focuses on syntactic structure of geographic names* nebo jsou členy chybně použity: *the chapter 4*; není dodržena shoda: *this sources*; je použito nevhodné slovo, např. *notice the most common mistakes* namísto *point out the most common mistakes*; je chybně užit slovosled: *the names were in chapter 5 studied in groups*; parentetické vsuvky nejsou odděleny čárkami.

Přes tyto nedostatky je třeba ocenit, že jde o práci velice zajímavou a užitečnou. Rozsah zkoumaného materiálu dovolil soustředit se na nejfrekventovanější typy, s nimiž se český uživatel může setkat. Cenné jsou komentáře k možným variantním formám. Práce je napsána se zdravým nadhledem, autorka si je vědoma nemožnosti postihnout veškeré jevy, protože z obecných pravidel existuje spousta výjimek. Práci by bylo prospělo, kdyby tam, kde se nápadně odchyluje od doporučení, jež běžně nacházíme v učebnicích, bylo ocitováno přesně odkud poznatek pochází. Např. běžné učebnice uvádějí, že jednotlivé hory jsou bez členu s výjimkou *the Matterhorn* a *the Jungfrau*. Huddleston a Pullum k těmto výjimkám přidávají *the Eiger*. Autorka konstatuje, že se to týká všech (většiny?) alpských velehor. Bylo by zajímavé vědět, do jaké míry bylo toto tvrzení ověřeno nebo z jakého zdroje toto tvrzení pochází. S vědomím, že jak sběr zkoumaného materiálu, tak i jeho utřídění vyžadovalo nemalé úsilí, navrhuji známku **výborně**.

- výborně -

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

Maie Ernestová

podpis oponentky diplomové práce

21.5.

V Českých Budějovicích dne 2010.....

Stupeň kvalifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------